

Greinargerð um þjónustu

Gerð er grein fyrir viðbúnaði og þjónustumagni meðferðarþjónustu SÁÁ árið 2017.

Samhliða er kostnaðargreining sem byggir á endurskoðuðu bókhaldi 2017.

Getið er um framlag ríkisins samkvæmt gildandi þjónustusamningum.

Sjúkrahúsið Vogur heildarkostnaður	bls. 2-3
Viðhaldsmeðferð vegna óþióíðafíknar	bls. 4
Ungmennameðferð	bls. 5
Vík á Kjalarnesi	bls. 6
Göngudeildir	bls. 7
Heildstæð heilbrigðisþjónusta	bls. 8
Ártöl úr sögu SÁÁ	bls. 9

SJÚKRAHÚSIÐ VOGUR

Kostnaður við rekstur Vogs er
925.354.052 kr.

Ríkisframlag er
694.640.000 kr.

Um heilbrigðisþjónustu á Vogu gilda tveir þjónustusamningar, einn um áfengis- og vímuefnameðferðina og annar um viðhaldsmeðferð vegna óþióíðafíknar.

Ekki gildir sérstakur þjónustusamningur um ungmennameðferðina en í þjónustusamningi um Vog eru skilgreind 50 rúm fyrir almenna deild og 10 rúm fyrir ungmennadeild.

MEÐFERÐARSTÖÐIN VÍK

Kostnaður við rekstur Víkur er
327.397.855 kr.

Ríkisframlag er
219.360.000 kr.

Ný og sérhönnuð meðferðarstöð SÁÁ á Vík á Kjalarnesi var tekin í notkun 2017. Öll eftirmeðferð SÁÁ er nú á sama stað, í húsum sem uppfylla nútímakröfur um aðbúnað og öryggi sjúklinga.

Samkvæmt þjónustusamningi er eftirmeðferð á Vík skilgreind sem dagdeild. Embætti landlæknis lítur samt sem áður á þjónustuna sem innliggjandi meðferð með tilheyrandi kröfulýsingu.

GÖNGUDEILDIR

Kostnaður við rekstur göngudeilda er
177.989.622 kr.

Ríkisframlag er
0 kr.

Rekstur göngudeilda SÁÁ hófst árið 1978. Þjónustusamningur milli Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytisins og SÁÁ var fyrst gerður 2002. Sjúkratryggingar Íslands tóku við samningsumboðinu fyrir hönd ríkisins árið 2009.

Þjónustusamningi um göngudeild var sagt upp af ráðuneytinu 2014 og hefur göngudeildarþjónusta SÁÁ verið án ríkisframlags frá þeim tíma.

2.200 innlagnir
1.700 einstaklingar

Sérhæfð meðferð við fíknsjúkdómi hjá SÁÁ lýtur faglegum kröfum

Gott aðgengi er að meðferðinni sem er lykilatriði. Meðferðin leggur áherslu á fíknsjúkdóm sem margþátta sjúkdóm sem hægt er að meðhöndla.

Hún er byggð á læknisfræðilegum greiningum, afeitrun með fagfólki, lyfjameðferð og einstaklingshæfðri sálfélagslegri meðferð.

Meðferðin grípur inn í fylgikvilla, þ.e. líkamlega, geðræna og félagslega. Skimað er fyrir smitsjúkdómum, notuð er sérhæfð viðtalstækni fyrir mismunandi þarfir og einnig er dagleg fræðsla og hópmeðferðir sem eru kynja- og aldursskiptar. Lögð er áhersla á eftirfylgni og fjölbreytt úrræði til reiðu.

Mismunandi hópar fá mismunandi úrræði.

Afeitrun og greining

Á Sjúkrahúsinu Vogu eru rúm fyrir um 60 sjúklinga. Innlagnir eru 6-7 á dag, alla daga ársins. Meðalaldur er 35 ár. Árlega koma um 600 einstaklingar í fyrsta sinn í meðferð, frá öllum landshlutum, og svo hefur verið í áratugi.

Á Sjúkrahúsinu Vogu fá sjúklingar afeitrun og greiningu. Læknir leggur mat á meðferðarþörf. Flestir eru undir áhrifum vímuefna eða í fráhvörfum við komu. Fráhvarfsmeðferð er veitt af læknum og hjúkrunarfræðingum. Á sérstökum sjúkragangi, Gátinni, á Vogu eru 11 sjúkrarúm fyrir veikustu sjúklingana.

Hjúkrunarfræðingar, sjúkraliðar og ráðgjafar eru til staðar allan sólarhringinn. Læknir er einnig á vakt á sjúkrahúsinu alla daga vikunnar og á bakvakt kvöld og nætur.

Sálfélagsleg meðferð

Hefst samhliða fráhvarfsmeðferð og miðar að bata án vímuefna. Sálfélagslega meðferðin er fólgin í fræðslu um fíknsjúkdóminn, hópmeðferð til að styðja við innsæi, og sérsniðnum verkefnum sem treysta grunninn að breyttum lífsstíl. Áhugahvetjandi samtalið styður sjúklinga til að ná meðferðarmarkmiðum sínum.

Þverfaglegt teymi

Að baki meðferðinni standa áfengis- og vímuefnaráðgjafar sem meta meðferðarþörf og aðstæður hvers og eins í viðtölum og stýra hópmeðferð, sálfræðingar sem meta sálfræðilega stöðu og leggja til leiðir til bata, læknar sem meta lyfjaþörf vegna fráhverfa og annarra líkamlegra jafnt sem geðrænna kvilla, og hjúkrunarfræðingar og sjúkraliðar sem veita öllum aðhlyningu eftir þörfum.

Einstaklingshæfð meðferðaráætlun

Er gerð í samvinnu við sjúklinginn þar sem tekið er tillit til kyns, aldurs, félagslegra, líkamlegra og sálfræðilegra þarfa. Sálfélagslega meðferðin er kynjaskipt til að skapa öryggi og næði til að ræða viðkvæm mál og styrkja félagsleg tengsl meðal kvenna/karla.

Heildarkostnaður við rekstur Sjúkrahússins Vogs eru rúmar **925 milljónir króna**

Ríkisframlag er **694.640.000 kr.**

Kostnaður á **legudag** er **40.818 kr.** miðað við 22.670 legudaga á ári

Launakostnaður er um **70%** af heildarkostnaði

Mönnun	Stöðugildi
Læknir	4,17
Hjúkrunarfræðingur	9,44
Sjúkraliði	10,20
Áfengis- og vímuefnaráðgjafi	21,69
Sálfræðingur	1,50
Félagsráðgjafi	0,50
Læknaritari	3,68
Eldhús	6,97
Ræsting	3,50
Þvottahús	1,00
Stoðþjónusta	3,80
Samtals	66,45

Laun og launatengd gjöld **638.477.415**

Rekstrarkostnaður samtals **286.876.637**

Sjá sundurliðaðan rekstrarkostnað á næstu síðu

Heildarrekstrarkostnaður **925.354.052**

Þar af viðhaldsmeðferð **68.935.521**

Þar af ungmennameðferð **109.021.828**

Kynjaskipting hefur aukist á Sjúkrahúsinu Vogu

Nú eru allir meðferðarhópar kynjaskiptir, einnig svefngangar á neðri hæð þar sem konur eru á sérstökum gangi. Sameiginleg rými í fyrirlestrasal og í matsal eru kynjaskipt.

Gangur meðferðar

Teymið fylgist náið með framförum hvers og eins, hjúkrun er mikil í upphafi til að greina og meta fráhrarfsmeðferð og heilsu, læknar tala við sjúklinga daglega, og um leið og sjúklingur hefur getu til tekur hann þátt í sálfélagslegu meðferðinni.

Meðaldvöl er 10 dagar, og má reikna með því að hver sjúklingur hafi þá sótt um 29 fræðsluerindi, stundað 8 hópmeðferðir og unnið sérverkefni, og fengið a.m.k. 8 einstaklingsviðtöl til undirbúnings fyrir næstu skref í endurhæfingu og virkni í lífi og starfi.

Sérfræðimenntun lækna SÁÁ

Hjá SÁÁ vinna 4 sérfræðilæknar í 3,5 stöðugildum, sérfræðingar í lyflækningum, öldrunarlækningum, fíknlækningum og geðlækningum, auk 1-2 almennra lækna.

Þjónusta við þá sem sprauta í æð

Þeir sem sprauta vímuefnum í æð geta verið í lífshættu og fá meiri meðferð en aðrir, helmingi oft innlögn og biðtíminn er styttri. Mikil skaðaminnkun er í skjótu innngripi hjá þessum veika hópi.

Sértæk meðferðarúræði sem hefjast á Sjúkrahúsinu Vogu

Kvennameðferð

Karlameðferð

Ungmennameðferð

Meðferð fyrir endurkomumenn

Meðferð fyrir karlmenn 55 ára og eldri

Viðhaldsmeðferð fyrir ópíóíðafíkn (morfínskyld lyf)

Meðferð fyrir langt gengna á meðferðarheimili á Viðarhöfða (Vin)

Inniliggjandi langtímameðferð

Göngudeildarmeðferð

Samstarf við aðra er mikið

Lifrabólgu C verkefni

LSH: geðdeild, meltingardeild, smitsjúkdómadeild

Bráðamóttökur

Heilsugæslulæknar, sálfræðingar

Barnavernd

Félagsþjónusta sveitarfélaga

Lögregla

Háskólarnir

Sjálfs hjálparhópar (AA/NA/MA/Al-anon)

Sundurliðaður rekstrarkostnaður

Rekstur	Kostnaður á ári
Lyf vegna viðhaldsmeðferðar	27.645.100
Lyfjakostnaður	19.190.587
Hjúkrunarvörur	2.452.800
Veirurannsóknir aðkeyptar	13.337.100
Annar rannsóknarkostnaður	6.540.800
Námsferðir og ráðstefnugjöld	1.481.900
Fatnaður og lín	1.788.500
Áhöld og tæki	5.876.500
Aðkeypt sérfræðiþjónusta	684.740
Sjúkraflutningar og fl. sjúklinga	1.788.500
Símakostn v/vakta og sjúklinga	1.941.800
Rekstur hugbúnaðar	15.023.400
Pappír, prentun og ritföng	5.186.650
Burðar- og innheimtugjöld	5.110.000
Mötuneyti sjúklinga	23.056.320
Þvottahús	6.489.700
Ræsting	5.649.189
Húsaleiga	91.139.248
Annar húsnæðiskostnaður	37.967.300
Sam. kostnaður vegna stoðþjónustu	14.526.503
Rekstrarkostnaður samtals	286.876.637

Innlagnir á Sjúkrahúsið á Vog eru allt frá því að vera **skaðaminnkun** í það að vera upphaf að **langvinnum bata**

130 einstaklingar eru á viðhaldsmeðferð Um 800 læknaviðtöl í göngudeild

Gagnreynd lyfjameðferð við alvarlegri óþíóíðafíkn

Hún fækkar dauðsföllum, minnkar skaða og leiðir til bata vegna alvarlegrar fíknar í sterk verkjalyf. Flestir hafa sprautað lyfjunum í æð og/eða haft alvarlegar afleiðingar af lyfjaneyslunni. Lyfin sem notuð eru til viðhaldsmeðferðar eru: mixt methadone og t. buprenorphine/naloxone.

Upphaf meðferðar er á Sjúkrahúsinu Vogu. Í framhaldi er viðhaldsmeðferðin veitt og fylgt eftir á göngudeild Vogu. Náin eftirfylgd er með lyfjatöku og vímuefnaneyslu.

Tekin er ákvörðun um þvagprufur, aðlögun að skammti eða niðurtröppun í reglulegum viðtölum við lækni.

Nákvæm talning og skrá er yfir hverja töflu sem afhent er og mikil vinna vegna eftirritunarskyldu frá Lyfjastofnun og upplýsinga til Sí sem greiða lyfin.

Ráðgjafar og hjúkrunarfólk taka sýnin eftir ákveðnum fyrirmyndum, hjúkrunarvakt vinnur rannsóknina og les svörin, ritarar skrá niðurstöður í sjúkraskrá, lækna bregðast við niðurstöðum og ræða við einstaklinginn eftir því sem við á.

Læknismeðferð og eftirfylgd

Inngrip er alla daga ef bregðast þarf við frávikum, falli í neyslu, veikindum o.fl., oftast í viðtölum á göngudeild Vogu.

Fyrir suma er meðferðin eingöngu skaðaminnkandi, t.d. hjá fólki í sífelltri hættulegri neyslu eða með vitræna skerðingu.

Undirbúin viðtöl við lækna eru á þriðjudögum, önnur viðtöl eru bókuð á lækna eftir atvikum.

Lyfseðlar fara rafrænt í lyfjagátt en leyst úr þeim eingöngu á hjúkrunarvakt Vogu, lyfjaafhendingar og samtöl þar eru yfir 7000 á ári.

Flett er upp í lyfjagagnagrunni landlæknis varðandi önnur lyf einstaklingsins, en almennt eru ekki gefin ávanabindandi lyf með viðhaldsmeðferð.

Mikil þjónusta samhliða meðferð

Einstaklingur á viðhaldsmeðferð er í upphafi í annarri meðferð við fíknisjúkdómnum hjá SÁÁ og einnig á stundum hjá LSH en góð samvinna er á milli sjúkrahúsanna um þessa sérhæfðu meðferð.

Hluti karlmanna hefja batann á meðferðarheimilinu Vin, samvinnuverkefni sem rekið er af SÁÁ. Þeir eru gjarnan þar í 6-18 mánuði og fá mikla meðferð á göngudeild Vogu samhliða.

Umgjörð viðhaldsmeðferðar

Þörf er á lagaumgjörð um þessa sérhæfðu meðferð, vegna sérstöðu um lyfjagjöf og afhendingu sem ekki passar í gildandi lög. Einnig er þörf á klínískum leiðbeiningum. Þetta hefur lengi verið ljóst og óskað eftir við Lyfjastofnun, Velferðarráðuneytið og Embætti landlæknis.

Meðferðin hefur þróast hjá SÁÁ frá 1999 og aðlagast þörfum, hún þarf mikið aðhald, inngrip, eftirlit, sveigjanleika og nákvæmni, enda veitt til skemmri og lengri tíma, einnig ýmist til skaðaminnkunar eða bata.

Heildarkostnaður við rekstur
viðhaldsmeðferðar SÁÁ
á Sjúkrahúsinu Vogu eru tæpar
69 milljónir króna

Ríkisframlag er **27.420.000 kr.**

Mönnun	Stöðugildi
Læknir	0,40
Hjúkrunarfræðingur	1,00
Sjúkraliði	0,83
Áfengis- og vímuefnaráðgjafi	0,41
Ritari	1,00
Stoðþjónusta	0,23
Samtals	3,87
Laun og launatengd gjöld	35.117.055

Rekstur	Kostnaður á ári
*Lyf vegna viðhaldsmeðferðar	27.645.100
Lyfjaleit í þvagi	314.600
Símakostn v/vakta og sjúklinga	135.926
Rekstur hugbúnaðar	1.051.638
Pappír, prentun, ritföng	357.700
Burðar- og innheimtugjöld	168.119
Húsaleiga	2.734.177
Sameiginlegur kostnaður	1.411.206
Rekstrarkostnaður samtals	33.818.466

Heildarrekstrarkostnaður	68.935.521

*Sjúkratryggingar Íslands greiða lyfin

300 innritanir yngri en 20 ára

Enginn biðlisti

Ungmenni fá oftast innlögn innan 10 daga og kemur innlagnarbeiðni frá einstaklingum, aðstandendum, heilbrigðisstarfsfólki eða barnaverndaryfirvöldum.

Vakthafandi lækni ræðir við forráðamann strax fyrir/við innlögn. Lækni tekur móttökuvíðtal, leggur mat á líkamlega og andlega heilsu og gefur fyrirmæli um gát og lyfjagjafir.

Innlögn er 10 dagar eða styttri eftir aðstæðum. Áhersla er lögð á samvinnu og mikilvægt að ungmennum líði vel og vilji koma aftur ef á þarf að halda.

Einstaklingur getur yfirgefið ungmennadeildina ef hann óskar og er þá alltaf haft samráð við vakthafandi lækni og forráðamenn eða aðstandendur.

Fjölskylduviðtal er fyrir útskrift hjá þeim sem eru ólöggráða. Eftir útskrift á Vogu stendur ungmennum til boða áframhaldandi meðferð á Vík og/eða áframhaldandi meðferð á göngudeild.

Boðið er upp á foreldrafræðslu og stuðning fyrir aðstandendur á göngudeild (4 skipti).

Sinna þarf fjölþættum vanda

Fyrstu dagana þarf oftast afeitrun með lyfjum og sinna þarf bæði líkamlegri heilsu og geðheilsu.

Ef ungmenni kemur undir áhrifum þarf að fylgjast náið með hegðun og einkennum um ofskammta, síðan fráhrifseinkennum og fylgikvillum, og meðhöndla það. Stöku sinnum þarf dvöl á sérstakri hjúkrunargát í upphafi.

Sum þeirra ólöggráða, koma úr miklum félagslegum vanda auk vímuefnaneyslunnar. Innlögn á Vog er hvorki upphaf né endir á þeirri stöðu, þótt verkefnið sé að bæta hana. Þau hafa sum hver verið í mikilli áhættuhegðun, hegðunarvanda og afbrotum og verið í umsjá barnaverndaryfirvalda og lögreglu. Þau lenda á milli í heilbrigðiskerfinu og eiga ekki vísan stað á barnadeildum eða fullorðins geðdeildum, og því oft mikill aðsteðjandi vandi fyrir barnaverndaryfirvöld. Allt kapp er lagt á að tryggja öryggi þeirra og fá þau til samstarfs. Umgjörð deildarinnar og sérmeðferðardagskrá eru þar mikilvæg.

Allt starfsfólk sjúkrahússins sinnir ungmennadeildinni daglega, þ.e.a.s. lækni, hjúkrunarfræðingar og sjúkraliðar, en sérstaklega sálfræðingur og ráðgjafar deildarinnar.

Vakt ráðgjafa allan sólarhringinn

Ungmennadeildin er á sérstökum gangi sem lokuð er öðrum sjúklingum. Allt meðferðarstarf fer fram inni á deildinni og þar er sólarhringsvakt ráðgjafa alla daga.

Á deildinni er dagskrá alla daga, fræðsluerindi, hópmeðferð, samvera, verkefni og einstaklingsviðtöl.

Á deildinni starfa áfengis- og vímuefnaráðgjafar í 5,5 stöðugildum, sálfræðingur og lækni. Hjúkrunarvakt er til staðar allan sólarhringinn.

Ungmennin hafa sérstaka setustofu og hugað er að fallegu umhverfi fyrir þau á deildinni. Þau fá umbun umfram aðra sjúklinga á Vogu, t.d. pizzu, sjónvarpsþætti, bíómyndir og spil.

Mönnun	Stöðugildi
Læknir	0,59
Hjúkrunarfræðingur	0,50
Áfengis- og vímuefnaráðgjafi	5,51
Sálfræðingur	0,90
Eldhús	0,90
Ræsting	0,45
Þvottahús	0,13
Stoðþjónusta	0,49
Samtals	9,47
Laun og launatengd gjöld	77.330.322

Rekstur	Kostnaður á ári
Lyfjakostnaður	2.461.379
Hjúkrunarvörur	314.595
Veirurannsóknir aðkeyptar	1.710.612
Annar rannsóknarkostnaður	798.570
Námsferðir og ráðstefnugjöld	190.068
Fatnaður og lín	229.392
Áhöld og tæki	753.718
Aðkeypt sérfræðiþj.heilbrigðisstm.	87.825
Sjúkraflutningar og fl. sjúklinga	229.392
Símakostn v/vakta og sjúklinga	231.621
Rekstur hugbúnaðar	1.792.014
Pappír, prentun og ritföng	619.360
Burðar- og innheimtugjöld	633.844
Mötuneyti sjúklinga	2.917.369
Þvottahús	832.367
Ræsting	331.407
Húsaleiga	11.338.806
Annar húsnaðiskostnaður	4.869.674
Sameiginlegur kostnaður	1.349.493
Rekstrarkostnaður samtals	31.691.506

Heildarrekkstrarkostnaður	109.021.828

650 innritanir
Kostnaður á legudag er 17.989 kr.
miðað við 18.200 legudaga á ári

Eftirmeðferð

Innliggjandi eftirmeðferð er mjög mikilvægt úrræði fyrir fólk með fíknisjúkdóm, sérstaklega fyrir þá sem eru af landsbyggðinni og einnig þá sem búa við erfiðar heimilisaðstæður og/eða lítinn félagslegan stuðning.

Meðferð á Vík tekur við eftir að afeitrun á Voggi er lokið og lágmarksjafnvægi er náð. Þar er boðið upp á sérhæfð meðferðarúrræði, hvert þeirra er í 28 daga og felur í sér 40-48 fyrirlestra, 36-44 hópmeðferðir, 20-28 verkefnatíma, ásamt að lágmarki 4-6 einstaklingsviðtöl.

Meðferðarúrræðin fara fram í tveimur aðskildum byggingum, eru algjörlega kynjaskipt og í þeim öllum er áhersla lögð á dagskipulag með hreyfingu, reglu í matmálstímum og svefni, samveru og stuðningi. Þar er unnið eftir áfallamiðaðri nálgun og stuðst við verkefnabækur.

Á Vík gefst tími og næði til að kenna leiðir til að fást við fíkn, bæta úrlausnargetu, og stuðla að betri félagslegum samskiptum. Fræðsla (psychosocial education), hópmeðferð, og jafningja-verkefnavinna eru gagnreyndar leiðir til að stuðla að breytingum. Þar er sólarhringsvakt og kemur heilbrigðisstarfsfólk SÁÁ að meðferðinni í þverfaglegu teymi; læknar, sálfræðingar og áfengis- og vímuefnaráðgjafar, sem bera uppi meðferðina frá degi til dags.

Kvennameðferð

Kvennameðferð mætir sérþörfum kvenna og stuðlað er að öruggu umhverfi fyrir konur til að auðvelda þeim að takast á við sinn vanda. Konur sæta oft meiri fordómum og fá minni stuðning frá sínu nærumhverfi og því miðar meðferðin að því að skapa samstöðu kvenna og rjúfa þá félagslegu einangrun sem konur í neyslu upplifa. Megináherslan er á að læra að fást við fíkn (fíknisþjörun) og kenna leiðir til að takast á við streitu, byggja upp sjálfstraust og efla samskipti við fjölskyldu.

Karlameðferð

Karlameðferð er fyrir menn yngri en 55 ára sem ekki hafa farið áður í meðferð. Endurhæfingin miðar að því að þjálfra færni til að tileinka sér edrú líf, og er í fyrstu lögð áhersla á að styðja við grunnþarfir hvers og eins og byggja upp færni til að fast við fíkn (fíknisþjörun). Þegar lengra er náð er áhersla lögð á að skoða einstaklingshæfðar fallvarnir (relapse prevention).

Meðferð fyrir endurkomumenn

Meðferðin (Víkgameðferð) er fyrir þá menn sem eiga meðferðir að baki og þekkja jafnvel bata og aðdraganda falls í neyslu. Meðferðinni er m.a. beint að fallvörnum, fíknisþjörun og einstaklingshæfðri átætlun fyrir lengri bata.

Meðferð fyrir eldri karla

Meðferð fyrir eldri karla er fyrir menn 55 ára og eldri. Þeir eiga margt sameiginlegt og áhersla er m.a. á að vinna gegn einangrun, taka á ýmsum undirliggjandi heilsufarsvanda og huga að félagslegum tengslum.

Heildarkostnaður við rekstur meðferðarstöðvarinnar Víkur eru rúmar **327 milljónir króna**

Ríkisframlag er **219.360.000 kr.**

Mönnun	Stöðugildi
Læknir	1,00
Áfengis- og vímuefnaráðgjafi	11,25
Sálfræðingur	0,25
Eldhús	5,1
Ræsting	0,9
Stoðþjónusta	0,83
Samtals	19,33
Laun og launatengd gjöld	180.293.299

Rekstur	Kostnaður á ári
Lyfjakostnaður og hjúkrunarvörur	20.678
Námsferðir og ráðstefnugjöld	310.535
Fatnaður og lín	120.269
Áhöld og tæki	2.128.171
Aðkeypt sérfræðiþ. heilbrigðisstm.	20.338
Sjúkraflutningar og fl. sjúklinga	685.527
Símakostn v/vakta og sjúklinga	783.737
Rekstur hugbúnaðar	1.959.811
Pappír, prentun og ritföng	81.610
Mötuneyti sjúklinga	26.758.787
Ræsting	369.708
Húsaleiga	95.362.961
Annar húsnaðiskostnaður	15.121.598
Bifreiðakostnaður	486.922
Sameiginlegur kostnaður	2.893.905
Rekstrarkostnaður samtals	147.104.556

Heildarrekstrarkostnaður	327.397.855

28.000 komur í göngudeildir SÁÁ
3.400 einstaklingsviðtöl
2.200 einstaklingar sóttu úrræðin
164 börn fengu sértæka sálfræðimeðferð

Viðtalsþjónusta

Viðtalsþjónusta við ráðgjafa á göngudeild er veitt alla daga, bæði fyrir fólk með fíknsjúkdóm og aðstandendur.

Dagmeðferð

Hægt er að sækja dagmeðferð á göngudeild í Reykjavík. Dagmeðferð hentar þeim sem eru búsettir á höfuðborgarsvæðinu, búa við góðar félagslegar aðstæður og góða líkamlega heilsu.

Eftirfylgni og stuðningur

Að lokinni meðferð á Sjúkrahúsinu Vogu og/eða inniliggjandi eftirmeðferð á Vík er boðið upp á áframhaldandi meðferð á göngudeildum SÁÁ í 12 mánuði. Mismunandi hópar fá mismunandi úrræði. Stuðningshópur er einnig í boði alla daga.

Fjölskyldumeðferð

Fjölskyldumeðferð er fyrir aðstandendur fólks með fíknsjúkdóm, að henni lokinni geta þátttakendur nýtt sér vikulega eftirfylgni á göngudeild.

Sálfræðiþjónusta barna

Í göngudeildinni í Reykjavík, er veitt sálfræðiþjónusta fyrir börn á aldrinum 8-18 ára sem eru aðstandendur fólks með fíknsjúkdóm. Meðferðin er sérhæft inngrip sálfræðings í 8 viðtölum.

Foreldrahópur og fræðsla

Vikulega er opinn stuðningshópur með ráðgjafa og fræðslufyrirlestrar fyrir aðstandendur ungs fólks með fíknsjúkdóm.

Ungmennameðferð

Vikulega er opinn meðferðarhópur með ráðgjafa og sálfræðingi fyrir ungt fólk með fíknsjúkdóm.

Meðferð fyrir fólk með spilafíkn

Fólk með spilafíkn og aðstandendur þeirra geta fengið einstaklingsviðtöl við ráðgjafa. Einnig er boðið upp á helgar-meðferð við spilafíkn.

Opinn kynningarfundur

Opinn kynningarfundur er haldinn vikulega þar sem úrræði SÁÁ eru kynnt.

Opin fyrirlestraröð fyrir alla

Boðið er upp á fyrirlestra í göngudeildinni í Reykjavík fjóra daga vikunnar. Fyrirlestrarnir eru í boði fyrir alla sem vilja afla sér þekkingar um fíknsjúkdóminn.

Heildarkostnaður við rekstur
göngudeilda SÁÁ
eru tæpar **178 milljónir króna**

Ríkisframlag er **0 kr.**

Mönnun	Stöðugildi
Læknir	0,33
Áfengis- og vímuefnaráðgjafi	8,00
Sálfræðingur	2,25
Móttökuritari	1,00
Eldhús	0,47
Ræsting	0,63
Stoðþjónusta	0,69
Samtals	13,37
Laun og launatengd gjöld	125.366.478

Rekstur	Kostnaður á ári
Ferðakostnaður	848.618
Aðkeypt sérfræðiþjónusta	11.231
Áhöld og tæki	618.807
Símakostn v/vakta og sjúklinga	634.173
Rekstur hugbúnaðar	2.213.590
Pappír, prentun og ritföng	283.496
Mötuneyti sjúklinga	2.090.933
Ræsting	446.771
Húsaleiga	36.275.127
Annar húsnæðiskostnaður	4.077.994
Sameiginlegur kostnaður	5.122.404
Rekstrarkostnaður samtals	52.623.144

Heildarrekkstrarkostnaður	177.989.622

Þar af Akureyri	23.933.887

Uppbygging heildstæðrar þjónustu

SÁÁ er ekki einkaaðili í heilbrigðisrekstri heldur grasrótarsamtök sem urðu að almannafélagi. Meginmarkmið SÁÁ er að vinna gegn fordómum og vanþekkingu á áfengis- og vímuefnafíkn og bjóða bestu meðferð og þjónustu sem völ er á.

Greining og eftirlit

Áfengis- og vímuefnafíkn er sjúkdómur sem auðvelt er að greina. Hann verður til vegna endurtekinnar neyslu vímuefna þar sem flókið samspil erfða og umhverfisþátta veldur því að sjúklegar breytingar geta orðið í heila. Sjúkdómurinn þróast og neyslan lætur ekki að stjórn. Þetta hefur áhrif á líf viðkomandi og afleiðingarnar oft geðrænar, líkamlegar og félagslegar. Tækifæri og hæfni glatast.

Þjónustan sem sjúklingarnir fá er í höndum heilbrigðisstarfsfólks með réttindi og á ábyrgð forstjóra sjúkrahússins Vogs. Þjónustan er undir faglegu eftirliti Embættis landlæknis og reksturinn undir eftirliti Sjúkratrygginga Íslands.

Velvild og verðmæti

SÁÁ sinnir fyrst og fremst þeim geðheilbrigðisvanda sem fíknsjúkdómurinn veldur og snertir einstaklinga, börn þeirra, fjölskyldur og samfélagið allt. SÁÁ býður upp á fagþekkingu, áratuga reynslu og fyrsta flokks aðbúnað. Allur húsakostur samtakanna er byggður fyrir söfnunarfé og er sérhannaður fyrir starfseminna. Fá dæmi eru um almannaheillasamtök sem njóta velvildar og stuðnings líkt og SÁÁ gerir. Þjónustan er heildstæð og samfelld og skapar mikil verðmæti í samfélaginu.

Gagnagrunnur SÁÁ

Einstakar upplýsingar um faraldsfræði áfengis- og vímuefnasjúkdómsins á Íslandi er að finna í gagnagrunninum á Vog. Nákvæmar vímuefnagreiningar og kerfisbundnar upplýsingar um yfir 300 breytur hafa verið færðar í gagnagrunninn um hverja komu sem hluti af

sjúkraskýrslugerð hvers sjúklings í áratugi. Þessi gögn hafa verið uppspretta margra mikilvægra rannsókna í samvinnu við íslenskar og erlendar stofnanir og upplýsingar úr grunninum nýtast samtökunum til að skipuleggja og gæðastýra meðferðinni.

Biðlistinn

Í dag bíða yfir 500 manns eftir innlögn á Sjúkrahúsið Vog. Vaxandi þörf á þjónustunni samhliða hægfara niðurskurði á framlögum ríkisins hefur orðið til þess að biðlisti eftir meðferð er í sögulegu hámarki. Á næstu 10 árum, að óbreyttu, munu 6-7 þúsund einstaklingar sem í dag eru á aldrinum 6-25 ára, koma í meðferð til SÁÁ í fyrsta sinn. Á sama tíma mun svipaður fjöldi einstaklinga sem þegar hafa greindan fíknsjúkdóm, þurfa endurinnlögn í afeitrun og meðferð.

Nýsköpun eða niðurgreiðslur

Stór hluti af núverandi heilbrigðisþjónustu SÁÁ er ófjármagnaður. Tækifæri sem við höfum til sóknar glatast á meðan sértekjur og fjáraflanir SÁÁ renna að mestu leyti í niðurgreiðslur á lögbundinni heilbrigðisþjónustu sem veitt hefur verið í áratugi. Fjáraflanir SÁÁ ætti fremur að nýta til uppbyggingar og nýsköpunar á þjónustu sem skortir í samfélaginu.

Endurhæfingar- og áfangahús fyrir konur

Til viðbótar við þá þjónustu sem SÁÁ sinnir og hér hefur verið fjallað um þarf að nefna áfangaheimilið Vin. Vin er sambýli 22 karla sem eru í langtímastuðningi hjá SÁÁ að lokinni meðferð. Um er að ræða einstaklinga sem hafa lokið mörgum meðferðum en ekki tekist að ná bata, flestir húsnaðislausir og nota vímuefni í æð. Úrræðið hefur verið rekið í 10 ár í þríhliða samstarfi Velferðaráðuneytisins, Reykjavíkurborgar og SÁÁ og gefist vel. Mikill skortur er á sambærilegu úrræði fyrir konur. Hægt væri að byggja á fenginni reynslu og opna samskonar úrræði fyrir þær.

Í framtíðarsýn SÁÁ er áframhaldandi þróun:

Endurhæfingar- og áfangahús fyrir ungar mæður í bata og börn þeirra:

- Átakanlegur skortur er á slíku úrræði.
- Með þríhliða samstarfi ríkis, borgar og SÁÁ væri hægt að byggja upp þjónustuna á skömmum tíma.

Tryggja aðgengi í afeitrun og viðhaldsmeðferð á sjúkrahúsinu Vog:

- Svára brýnni þörf fyrir afeitrun.
- Veita öllum sem þess þurfa viðhaldsmeðferð (skaðaminnkun vegna ópíóíðafíknar og sprautuneyslu).

Langtímaúrræði fyrir veikasta fólkið (búsetuúrræði með virkni):

- Langveikir einstaklingar eru nánast á vergangi og eru þung byrði á félagsþjónustu, heilsugæslu og bráðamóttöku.
- Með samvinnu ríkis og borgar væri hægt að byggja upp búsetu- og virkniúrræði á Vík og nýta landið undir gróðurhús og aðra uppbyggjandi og heilbrigða starfsemi.
- Öll nauðsynleg stoðþjónusta er þegar til staðar.

Viðbótarúrræði ráðgjafa og sálfræðinga í göngudeild í framhaldi af meðferð:

- Kvíði
- Svefnvandir
- Áfallastreita
- Þunglyndi
- Félagsleg uppbygging
- Færninám
- Meðferð við níkotínfíkn
- Endurhæfing ungra kvenna
- Endurhæfing eldri borgara
- Tenging við atvinnulíf - virkni

SÁÁ í 40 ár

Ártöl úr sögu samtakanna

1977

- SÁÁ stofnað eftir fjölmennan borgarafund í Háskólabíó 1. okt.
- Reykjadalur, leigt af Styrktarfélagi lamaðra og fatlaðra.

1978

- Lágmúli 9, leigt undir fræðslu- og leiðbeiningastöð.
- Sogn í Ölfusi, leigt af Náttúruvæðingafélagi Íslands.

1979

- Silungapollur, leigt af Reykjavíkurborg.

1980

- Staðarféll í Döllum, samningur um afnot við ríkið.
- Síðumúli 3-5, efri hæð keypt á byggingarstigi.

1983

- Sjúkrahúsið Vogur byggt og vígt 28. des.

1991

- Meðferðarstöðin Vík byggð á eignarlandi.

1992

- Félagsheimilið Úlfaldinn stofnsett.

1993

- Áfangaheimili fyrir karla, Miklubraut 1 keypt og stofnsett.
- Áfangaheimili fyrir konur, Eskihlíð 3 keypt og stofnsett.

1995

- Húsnæði fyrir áfangaheimilið Fjóluna á Akureyri keypt.
- Forvarnadeild stofnsett.
- Kvennameðferð hefst á Vík.

1996

- Húsnæði meðferðarstöðvarinnar á Staðarfélli endurbýgt.
- Lóð keypt við Efstaleiti í Reykjavík.
- Skrifstofur fluttar og innréttaðar í Ármúla 18.

1997

- Hafnin undirbúningur að viðbyggingum við Vog.
- Keypt íbúðarhúsnæði fyrir starfsemi SÁÁ á Akureyri.

1998

- Byggingarfrankvæmdir hafnar við stækkun Sjúkrahússins Vogs.

1999

- Viðhaldsmeðferð við óþrjúða-fíkn hefst á göngudeild á Vog.

2000

- Unglingadeild við Vog opnuð í ársbyrjun.
- Göngudeild við Vog tekur til starfa.

2005

- Hús fyrir göngudeild og skrifstofur byggt á lóð við Efstaleiti 7.

2007

- Sálfraeðisþjónusta fyrir börn fólks með fíknjúkúddóm.

2008

- Áfangaheimili Vin, leigt við Stórhöfða.

2013

- Ný álma við Sjúkrahúsið Vog byggt.

2016

- Meðferðaráttak við lifrabólgu C.
- Hafnar framkvæmdir við byggingu á endurhæfingarstöð á Vík.

2017

- Starfsemi hafin í nýju húsnæði á Vík.
- Húsnæði við Stórhöfða keypt fyrir áfangaheimilið Vin.